

Nr 2182

av herr Ahlmark

i anledning av skrivelse 1973:19 från riksdagens förvaltningsstyrelse
angående riksdagens lokalfrågor på längre sikt m. m.

Fortfarande är krafter i rörelse för att flytta riksdagen tillbaka till Helgeandsholmen.

För flera år sedan begränsade man arkitekternas pristävling om nytt, s. k. permanent riksdagshus till enbart denna lilla ö – och resultatet blev mycket riktigt oanvändbart. Huvudförslagen ville riva det gamla riksdagshuset. De förstod inte det orimliga i att förstöra den byggnad där en gång demokratin i Sverige bröt igenom.

I motion 1973:236 (i januari i år) kritiserade jag tanken på att riva det gamla riksdagshuset vilket majoriteten i prisenämnden då hade föreslagit. "Ännu svårare att motivera vore det att jämna det gamla riksdagshuset med marken. Det var centrum när demokrati och parlamentarism drevs igenom. Där lade man grunden för det moderna Sverige. En byggnad av sådant historiskt värde måste fredas mot grävsopor, schaktningsmaskiner och sprängsalvor."

Nu tycks faran för rivning inte längre vara överhängande. Riksdagens förvaltningsstyrelse säger i sin skrivelse 1973:19: "Rivning av det befintliga riksdagshuset synes numera vara helt uteslutet. Starka krafter talar för ett bevarande." Den allmänna opinionen har således fällt avgörande på denna punkt. Därmed medger förvaltningsstyrelsen i praktiken att den utdragna och dyrbara arkitektpristävlingen varit ett fiasko.

Tyvärr drar förvaltningsstyrelsen inte konsekvensen av sin nya insikt: att riksdagen nu bör upphöra med försök att planera för en återflyttning till Helgeandsholmen. I stället uttalar man följande besynnerliga mening: "Samtidigt som en opinion för bibehållande av riksbyggnaderna vuxit sig stark framstår som allt klarare önskemålet att riksdagen, med hänsyn till sambandet mellan byggnadens innehåll och dess arkitektoniska uttryck, återflyttar till den nuvarande byggnaden på Helgeandsholmen." Menar man med formuleringen "sambandet mellan byggnadens innehåll och dess arkitektoniska uttryck" att det nuvarande riksdagshuset vid Sergels torg inte *ser ut* som ett riksdagshus, har för mycket glas och för litet pelare? Vad menar man annars?

Förvaltningsstyrelsen fortsätter sedan att diskutera ett kvarstannande vid Sergels torg. Man vill med Stockholms kommun "utreda förutsättningarna och kostnaderna för permanenta lokaler för riksdagen vid Sergels torg genom långtidskontrakt med Stockholms kommun alternativt förvärv av berörda fastigheter". Det är utmärkt, och därmed är också det andra kravet i motion 1973:236 uppfyllt.

Tyvärr stannar inte förvaltningsstyrelsen där. Man vill i stället överväga bl. a. att riva riksbankshuset på Helgeandsholmen och där uppföra en ny monumentalbyggnad för riksdagen till en kostnad på flera hundra miljoner kronor. Ledamoten i prisenämnden, dåvarande borgarrådet Nils Hallerby, beskrev denna tanke på följande sätt i en artikel:

"Tillbyggnaden" blir då minst ytterligare ett riksdagshus i storlek och omfattning. Ytterligare en glaskoloss placeras in i stadsbilden vid sidan av den nuvarande granitgiganten: det blir en tyngd på Helgeandsholmen som trycker ned såväl Slottet och Kanslihuset som stora delar av den övriga bebyggelsen kring Strömmen – och som dessutom ytterligare minskar vattenytan.

Förvaltningsstyrelsen tänker sig nu att överarbeta detta och liknande förslag. För det begär man 250 000 kronor. Det är det senaste budgetkravet i en lång rad som handlar om utredning för nytt riksdagshus på Helgeandsholmen. Det här är kostnaderna *efter* 1968:

Budgetåret	1968/69	500 000 kronor	
"	1969/70	500 000	"
"	1970/71	560 000	"
"	1971/72	314 000	" plus tilläggsanslag på
		215 000	"
"	1972/73	580 000	" plus tilläggsanslag på
		340 000	"

Tillsammans har detta onödiga utredande redan hittills kostat mer än 3 miljoner kronor i direkta utgifter. Nu föreslår förvaltningsstyrelsen att man skall kasta goda pengar efter dåliga. I stället för att definitivt gå in för att stanna kvar vid Sergels torg skall vi fortsätta att utreda ett alternativ på Helgeandsholmen. Men det vore ett orimligt slöseri om man lämnade det hus som riksdagen nu arbetar i och som fungerar väl för att flytta till en ny praktbyggnad som kommer att kosta det allmänna mycket stora pengar. Det finns således ingen anledning att bevilja de 250 000 kronor som förvaltningsstyrelsen nu begär.

I stället bör förvaltningsstyrelsen i de kommande förhandlingarna med Stockholms kommun bl. a. undersöka vilka expansionsutrymmen som finns i det nuvarande huset, vilka förvaltningsenheter som inte behöver ligga i anslutning till kammare och utskott och därför kan placeras i någon annan byggnad i närheten av Sergels torg och om angränsande byggnader kan tas i anspråk när lokalbehovet ökar. Det gäller nu att göra det bästa av ett bra hus som vi redan har och inte det sämsta av en ö som vi inte skall tillbaka till.

Jag yrkar därför

1. att riksdagen bifaller punkt 1 i hemställan från riksdagens förvaltningsstyrelse 1973:19,
2. att riksdagen avslår punkterna 2 och 3 i samma hemställan.

Stockholm den 27 november 1973

PER AHLMARK (fp)